

'Αρειος Πάγος 225/1978, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 37/78 σελ. 490

Περίληψη: Η αποζημίωση περιλαμβάνει τη θετική ζημία και το διαφυγόν κέρδος (Α.Κ. 298) επί βλάβης του σώματος ή της υγείας περιλαμβάνει και την απώλεια ή ελάττωση του εισοδήματος από την ολική ή μερική ανικανότητα για εργασία (Α.Κ. 929). Ικανοποίηση και της ηθικής βλάβης (Α.Κ. 932). - Η κρίση, ότι ο παθών υπέστη ακρωτηριασμό του αριστερού χεριού (που σημαίνει σταθερή και διαρκή ανικανότητα) και ότι το εισόδημά του θα ελαττωθεί αρχικά κατά 70% και ύστερα κατά 30% (που προϋποθέτει διαφοροποίηση της ανικανότητας) στερείται νομίμου βάσεως. - Η κρίση για την επιδίκαση άλλης αποζημίωσης δεν στερείται νομίμου βάσεως.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. ΗΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ ΝΙΚ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Πετούνης, Αντ. Δημητρακόπουλος

Κατά τας διατάξεις των άρθρων 914, 297 και 298 Α.Κ., ο παρά τον νόμον ζημιώσας άλλον υπαιτίως υποχρεούται εις αποζημίωσιν, ήτις περιλαμβάνει την μείωσιν της υπάρχουσας περιουσίας του δανειστού ως και το διαφυγόν κέρδος, οίον λογίζεται το μετά πιθανότητος προσδοκώμενον κατά την συνήθη πορείαν των πραγμάτων, επί βλάβης δε του σώματος ή της υγείας προσώπου η αποζημίωσις περιλαμβάνει κατ' άρθρ. 929 Α.Κ., πλην των νοσηλίων και της επελθούσης ήδη ζημίας, και παν ό,τι ο παθών θα στερήται εν τω μέλλοντι, οίον είναι και η απώλεια ή μείωσις του εισοδήματος εκ της ολικής ή μερικής ανικανότητος προς εργασίαν. Εν προκειμένω το δικάσαν Εφετείον, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει, προς προσδιορισμόν της οφειλομένης εις τον αναιρεσείοντα αποζημίωσεως λόγω του επελθόντος αυτώ εργατικού ατυχήματος, εξ ου ο αναιρεσίβλητος εργοδότης ευθύνεται κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον κατ' άρθρ. 16 του κωδικοποιηθέντος ν. 551/1914, εδέχθη εκ της εκτιμήσεως των αποδείξεων ως αποδείχθέν, ότι ο αναιρεσείων κατά το λαβόν χώραν την 3 Ιουνίου 1971 εργατικόν ατύχημα υπέστη σωματικές βλάβας, συνισταμένας εις βαρέα επιλεγμένα συντριπτικά κατάγματα αριστερού αντιβραχίου-καρπού και άκρας χειρός μετά συνθλίψεων μαλακών μοριών και νεύρων του άκρου, ων ένεκα υπεβλήθη εις ακρωτηριασμόν εις το ύψος άνω και μέσου τριτημορίου του αριστερού αντιβραχίου, εις βαρείαν θλάσιν αριστερού ημιθωρακίου μετά καταγμάτων δύο πλευρών και θλάσεων πνεύμονος, εις εγκεφαλικήν διάσεισιν και εις μώλωπας και εκδοράς εις διάφορα μέρη του σώματός του. Εν συνεχεία παραθέτει δι' αντιγραφής εντός εισαγωγικών αποσπάσματα εκ της από 5.4.1975 εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης των υπό του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου διορισθέντων ιατρών πραγματογνωμόνων και μετά ταύτα επάγεται, ότι εκ της εκθέσεως ταύτης εν συνδυασμώ προς τας λοιπάς αποδείξεις απεδείχθη ότι ο αναιρεσείων, όστις μέχρι του τραυματισμού του μετήρχετο την εργασίαν του μηχανοδηγού παρά τω αναιρεσιβλήτω, κατά μεν το από 15.1.1973 μέχρι 31.12.1976 χρονικόν διάστημα θα είναι ανίκανος διά παν βιοποριστικόν επάγγελμα, κατά δε το τοιούτον από 1.1.1977 μέχρι 31.12.1994 θα είναι ικανός να εργασθή ουχί εις πάσαν εργασίαν, αλλ' εις τοιαύτην ολιγώτερον κοπιώδη εκείνης την οποίαν προ του τραυματισμού του μετήρχετο και μη απαιτούσαν την χρήσιν της αριστεράς άκρας χειρός, εκ της οποίας θα δύναται να αποκερδαίνει μέχρι μεν της 31.12.1980 μόνον το 30%, εφεξής δε (από 1.1.1981 μέχρι 31.12.1994) το 70% των όσων θα απεκέρδαιεν άνευ μεσολαβήσεως του τραυματισμού του. Μετά ταύτα, δεχθέν ότι ο αναιρεσείων, αν δεν ετραυματίζετο, θα απεκέρδαιεν καθ' άπαν το ως άνω χρονικόν διάστημα 16.000 δραχμάς μηνιαίως, καθώρισε την εκ της μερικής ανικανότητος προς εργασίαν ζημίαν αυτού του χρονικού διαστήματος από 1.1.1977 μέχρι 31.12.1994, εις δραχμάς μεν 11.200 μηνιαίως (16.000 X 70/100) από 1.1.1977 μέχρι 31.12.1980, εις δραχμάς δε 4.800 μηνιαίως (16.000 X 30/100) από 1.1.1981 μέχρι 31.12.1994 και ανεγνώρισε την υποχρέωσιν του αναιρεσιβλήτου προς καταβολήν των ποσών τούτων ως αποζημιώσεως. Ούτω κρίναν το Εφετείον εστέρησε την απόφασίν του νομίμου βάσεως εν σχέσει προς την εφαρμογήν των διαληφθεισών διατάξεων ουσιαστικού νόμου περί του περιεχομένου της αποζημιώσεως, ως διαλαβόν ανεπαρκείας και ασαφείας αιτιολογίας επί του ασκούντος ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης ζητήματος της εκτάσεως της λόγω ανικανότητος προς εργασίαν ζημίας του αναιρεσείοντος κατά το χρονικόν διάστημα από 1.1.1977 μέχρι 31.12.1994. Ούτω, ενώ δέχεται ότι ο αναιρεσείων, υποστάς ακρωτηριασμόν της άκρας αριστεράς χειρός, θα είναι μέχρι της 31.12.1976 ανίκανος διά παν βιοποριστικόν επάγγελμα, εφεξής δε σταδιακά κατά διάφορον βαθμόν μερικώς ικανός δι' εργασίαν διάφορον εκείνης, ην μετήρχετο προ του τραυματισμού του, μη απαιτούσαν δε χρήσιν της αριστεράς χειρός, υπό την προφανή έννοιαν ότι η χειρ αυτή, ούσα άχρηστος από του τραυματισμού θα είναι και κατά το άνω διάστημα άχρηστος, μη δυναμένη να θεραπευθή, ουδόλως αιτιολογεί την κατά χρονικά στάδια διαφοροποίησιν της ανικανότητος προς εργασίαν διά της μερικής ανακτήσεως της

ικανότητας, αφού την ανικανότητα συναρτά προς την αδυναμίας χρήσεως της αριστεράς χειρός, επαγομένην ως εκ της φύσεως της βλάβης σταθεράν διαρκή ανικανότητα. Ουδέ αναπληρούται η έλλειψις αυτή εκ του παρατιθεμένου περιεχομένου της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης, καθ' ην ο αναιρεσειών υπέστη και μετατραυματικών μελαγχολικών αντιδραστικών σύνδρομον, ως δυναμένου τούτου να αποθεραπευθή σταδιακώς, αφού το Εφετείον δεν διευκρινίζει αν υιοθετή εν όλω ή εν μέρει το περιεχόμενον της πραγματογνωμοσύνης και αν αποτελή τούτο και αποδεικτικόν πόρισμα αυτού, ουδέ συναρτά την ανικανότητα προς εργασίαν με τοιαύτην ψυχικήν ασθένειαν. Είναι όθεν αναιρετέα εν μέρει η προσβαλλομένη απόφασις κατά το άρθρ. 559 αριθμ. 19 Κώδ. Πολ. Δικ. και τους βασίμους περί τούτου πρώτον, δεύτερον και τρίτον, κατά το οικείον μέρος αυτών, λόγους αναιρέσεως, ήτοι είναι αναιρετέα κατά την διά των λόγων τούτων προσβαλλομένην διάταξιν της περί αποδοχής εν μέρει της αγωγής ως προς το σχετικόν κεφάλαιον αυτής και αναγνωρίσεως υποχρεώσεως καταβολής των εν τη αποφάσει ταύτη ποσών ως αποζημιώσεως λόγω ανικανότητος προς εργασίαν κατά το χρονικόν διάστημα από 1.1.1977 μέχρι 31.12.1994, ως επίσης κατά την εντεύθεν επηρεαζομένην διάταξιν της περί των εξόδων της δίκης.

Το δικάσαν Εφετείον, ως εκ της αποφάσεώς του προκύπτει, εδέχθη εκ της εκτιμήσεως των αποδείξεων ως αποδειχθέντα και τα κάτωθι: α) ότι ο αναιρεσειών συνεπεία της ην υπέστη βλάβης του σώματος και της υγείας αυτού κατά το μετά την 1.1.1972 χρονικόν διάστημα μέχρι της 31.12.1977 είχε ανάγκην ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως και επί εν έτος φυσιοθεραπείας και ότι διά μεν την ιατροφαρμακευτικήν περίθαλψιν θα εδαπάνα κατά τα δύο πρώτα έτη 1.000 δραχμάς μηνιαίως και κατά τα επόμενα τέσσαρα τοιαύτα 500 δραχμάς μηνιαίως, διά δε την φυσιοθεραπείαν μόνον δι' εν (πρώτον) έτος 1.000 δραχμάς μηνιαίως, β) ότι ούτος είχε ανάγκην προσλήψεως ιδιαίτερας οικιακής βοηθού προς περιποίησίν του, διά μεν το πρώτον εξάμηνον του Ιανουαρίου 1972 καθημερινώς, διά δε το εφεξής διάστημα και μέχρι 31.12.1972 δις της εβδομάδος, διά την αμοιβήν δε της βοηθού ταύτης εδαπάνησε και θα δαπανήση το ποσόν των 3.500 δραχμών μηνιαίως διά το πρώτον διάστημα και δραχμών 2.000 μηνιαίως διά το επόμενον τοιοούτον και γ) ότι εκ της εκτιμήσεως του βαθμού του πταίσματος των υπό του αναιρεσιβλήτου προστηθέντων υπαλλήλων του, μόνων υπαιτίων του τραυματισμού του αναιρεσειόντος, της εκ του τραυματισμού αυτού επελθούσης αναπηρίας επιδρώσης δυσμενώς διά το μέλλον του, των συνθηκών του τραυματισμού και της οικονομικής και κοινωνικής καταστάσεως των μερών, ως προς την οποίαν εδέχθη διά τον αναιρεσειόντα ότι ήτο μόνιμος μηχανοδηγός του αναιρεσιβλήτου επί αποδοχαίς εκ δραχμών 16.000 μηνιαίως, ανάλογος χρηματική ικανοποίησις διά τον αναιρεσειόντα είναι το ποσόν των 80.000 δραχμών. Ταύτα δεχθέν το Εφετείον και επιδικάσαν τα ως άνω ποσά αποζημιώσεως εκ των διαληφθεισών αιτιών, ουχί δε και τα αιτηθέντα μείζονα ποσά, ως μη αποδειχθείσης εις μείζονα έκτασιν ζημίας, δεν εστέρησε την απόφασίν του νομίμου βάσεως εν σχέσει προς το ασκούν ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης ζήτημα της εκτάσεως της εκ των άνω αιτιών αποζημιώσεως, αφού εκτίθενται σαφώς τα εκ των αποδείξεων προκύψαντα περιστατικά τα αναγκαία διά την εφαρμογήν των περι αποζημιώσεως διατάξεων των άρθρων 914, 297, 298, 929 και 932 Α.Κ. και δι' επαρκών και άνευ αντιφάσεων αιτιολογιών υπήχθησαν ταύτα εις τας διατάξεις ταύτας, οι δε περί του αντιθέτου κατ' άρθρ. 559 αριθ. 18 Κώδ. Πολ. Δικ. τέταρτος, πέμπτος και έκτος λόγοι αναιρέσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. (Αναρεί μερικά την Εφετ. Αθηνων 3972/1976).